N°. 38. A°. 1834.

MAANDAG DEN 12den MEI.

SURINAAMSCHE COURANT.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

PARAMARIBO, *den* 8 *Mei* 1834.

(21211) Alzoo LAMBERTUS THIJM, in qualiteit als, zoo wel afzonderlijk als te zamen met ABRAHAM VAN MEERTEN, JAN DE JAGER Ez. en CHRISTIAAN FREDERIK MARQUARD, Gemagtigde van Mr. PIETER DE GIJZELAAR, Mr. JACOBUS JOHANNES UITWERF STERLING, Mr. JAN SMITS VERBRUG, RODOLPHE LE CHEVALIER, PIETER PORTIELJE Az., JOHANNES BERNARDES STOOP, JAN COENRAAD DUURING, MATTHIJS WESTENDORP, BERNARD ROELOFS en GERHARDUS BLANKE, zich bij rekeste aan den Gouverneur Generaal heeft geadresseerd, met verzoek om de Slavenmagt van Plantaadje *Crommelinegift*, af- en op den privé-naam van ABRAHAM VAN MEERTEN, LAMBERTUS THIJM, JAN DE JAGER Ez. en CHRISTIAAN FREDERIK MARQUARD, in hunne hierboven omschrevene qualiteiten over te schrijven.

Zoo is het, dat de Gouverneur Generaal goedgevonden heeft, alvorens hierop te disponeren, op te roepen alle degenen, welke vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich daartegen te verzetten, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tijd, door den Gouverneur Generaal worden gedisponeerd, als bevonden zal worden te behooren.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

PARAMARIBO, *den* 8 *Mei* 1834.

(21212) Alzoo HENDRIK ANTHONIE TIRTON en JOOST ZAAL, als administrerende de Plantagie *Montresor*, zich bij rekeste aan den Gouverneur Generaal hebben geadresseerd, met verzoek om de Slavin *Eva* en hare kinderen *Theodorus*, *Josephina* en *Cornelis*, van gemelde Plantaadje af- en op hun privé-naam te mogen doen overschrijven.

Zoo is het, dat de Gouverneur Generaal goedgevonden heeft, alvorens hierop te disponeren, op te roepen alle degenen, welke vermeenen mogten eenige redenen te hebben zich daartegen te verzetten, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tijd, door den Gouverneur Generaal worden gedisponeerd, als bevonden zal worden te behooren.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

PARAMARIBO, *den* 10 *Mei* 1834.

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, van den 3 dezer, n°. 4[illegible]/433, is aan den Kamerbewaarder ter Gouvernements Secretarij, bij het *Collegium Medicum*, en bij de Commissie tot onderzoek naar de ziekte der *Melaatschheid*, JOHAN CHRISTOPH TREHEEN, uit hoofde van zijne ziekelijke omstandigheden, eervol ontslag uit die betrekkingen verleend; en is ten gevolge van dien bij resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, van den 5 dezer, n°. 492/438, tot *Kamerbewaarder* ter Gouvernements Secretarij benoemd en aangesteld, DIRK CONSTANTIJN VAN BEULINGEN, en tot *Kamerbewaarder* bij het *Collegium Medicum*, en bij de Commissie, tot onderzoek naar de ziekte der *Melaatschheid* benoemd en aangesteld, WILLEM JOHANNES VANIER.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

PARAMARIBO, *den* 10 *Mei* 1834.

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, van den 5 dezer, n°. 491/437, is tot Boekhouder van het Pensioen-Fonds der Ambtenaren in deze Kolonie, in plaats van nu wijlen JAN HENDRIK RETEMEIJER, benoemd en aangesteld, FREDRIK CAREL COBLIJN.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

MENGELINGEN.

IETS OVER DE GENEESKUNST.

Waarheid en verdichting, — dus noemt een groot Britsch Dichter zijne levensbeschrijving. En, voorwaar, den zelfden naam kan men aan het grootste gedeelte onzer natuurfilozofische geneeskundige voortbrengselen geven: want wat zijn zij anders, dan een mengelmoes van beiden? en hoe moeijelijk is het dikwijls, beiden van elkander te scheiden! Ware wetenschap wordt daardoor nooit bevorderd; veeleer schijnt 's menschen geest zijne zucht voor grondige wetenschap en natuuronderzoek te hebben verloren.

De *genetische* ontwikkeling der ziekten is eene geliefkoosde zaak geworden: dit is ongetwijfeld zeer schoon wanneer de vooronderstellingen en eerste grondbeginselen waar zijn; doch zeer treurig en op een' dwaalweg leidend, waar dit geen plaats heeft. En waar zijn nog deze eerste, algemeen geldige grondbeginselen des levens? De partij, die thans het woord voert, noemt ze *polariteit*. Maar is daarmede het geheim des levens ontdekt? Is het niet evenzeer eene *hypothese*, als de vroegere?

Het rijk der kundigheden is door zeer belangrijke *faktische* ontdekkingen verrijkt, zoowel in de kennis van het *organismus*, als in die van de geneesmiddelen en methoden. Het gebied der kunst is ongetwijfeld in uitgestrektheid en magt zeer toegenomen.

Inzonderheid heeft de Chemische kennis ook in de Geneeskunde groote vorderingen gemaakt. Nauwkeuriger ontwikkelingen van organische stoffen, de daarstelling van de werkzame grondstoffen eener menigte van geneesmiddelen uit het plantenrijk, van de *strychnin*, *atropin*, *cinchonin*, het *morphium*, enz., enz. Maar, hoe onschatbaar deze nieuwe ontdekkingen ook zijn moge, wij zullen ons toch wel wachten, om te gelooven, dat wij in de *cinchonin* de ganasche kina, in het *morphium* het opium, of in het *kunstmatig bereide* Karlsbader water het *natuurlijke* wedervinden, en de eerste artikelen de laatste geheel kunnen vervangen; en vooral niet vergeten, dat het wezenlijke *zijn* en de *Chemische analyse* twee van elkander verschillende zaken zijn.

Met genoegen bemerkt men, dat de *diagnostiek* meer beoefend wordt. Zij kan en zal ons zeker verder leiden. Het is slechts te wenschen, dat men zich niet weder in onvruchtbare *nosologische* spitsvindigheden verliezen zal.

Het heerschende karakter der *praktijk* is *antiphlogosis*, hetgeen ook het alsnog heerschende karakter der ziekten regtvaardigt.

De Geneeskunst heeft onlangs eene merkwaardige verschijning gezien; een Vorst, die wonderen deed, en zieken door het gebed genas. Dit is zeker voor den kenner niets nieuws, en brengt ons de voorbeelden van GASNER en PARIS voor den geest, die beiden hetzelfde deden. Zelfs nog vóór eenige jaren deed zekere herbergier RETHCIR, in Silezië hetzelfde. Ja, hij deed het in een' nog veel hoogeren graad: want het is geregtelijk bewezen, dat, in dien tijd van weinige maanden, bijna 30,000 hulpbehoevende menschen naar hem heen stroomden. Dit alles, verbonden met de voorbeelden uit de oude wereld, dient slechts daartoe, om op nieuws te bewijzen, dat er, zeer zeker, schijnbaar wonderbaarlijke verschijnsels in de werktuigelijke wereld zijn; dat men echter noch Vorst, noch Priester, noch Katholijk, ja zelfs niet eens Christen behoeft te zijn, om dezelve voort te brengen; maar dat deze wonderkracht in den mensch zelven ligt, en dat zij zoowel door hevigen hartstogt, doodsgevaar, overspannene verbeeldingskracht, magnetische manipulatie, als door godsdienstige verheffing en dweeperij, door geloof en eenen vasten wil kan worden voortgebragt. Voor den Geneesheer en Natuuronderzoeker blijven zij steeds een belangrijk verschijnsel; maar tot het doelwit, waartoe men ze gebruiken wil, kunnen zij niet dienen, daar het te zeer bekend is, dat de *valsche* Profeten even zoo goed wonderen doen kunnen als de *ware*.

De wonderen van het *magnetismus* hebben zich ander verminderd, sedert bedaarde en onbevooroordeelde waarneming in de plaats van het aanvankelijke *enthusiasmus* en strenge kritiek in de plaats van ligtgeloovigheid getreden is. Het treedt gedurig meer terug in de klasse der geneesmiddelen, die onder zekere bepaling hunne waarde hebben; maar ook deze beperken de gevaren der dweeperij, des bedrogs, der zielmisleiding en der zinnelijkheid, die zoo ligt hiermede in verband raken, nog meer. De twijfelingen omtrent de nuttigheid en het toelaten van openlijke *baquets* vermeerderen zich; en zelfs de hoofdverdedigers zijn nog in strijd over de werking van een gemagnetiseerd en niet gemagnetiseerd *baquet*. Ook moest men niet voortgaan, met zulke genezingen als beslissende bewijzen der magnetische geneeskracht aan te voeren, wanneer men tevens nog andere werkzame geneesmiddelen liet gebruiken. Doch de tijd, die alles rijpen doet en aan het licht brengt, zal ook hier zijn regt uitoefenen: *het goede zal blijven, de nevels zullen verdwijnen.*

Over het geheel is eene levendige opgewektheid en poging der gemoederen tot onderzoeken en voorwaarts gaan niet te ontkennen; en de meerdere gemakke-

lijkheid, om zijne gedachten in schrift en druk gemeen te maken, de meer en meer toenemende menigte van tijdschriften, in alle deelen der wereld, verlicht, terwijl zij, als 't ware, een voortdurend gesprek met het menschdom onderhoudt, ongeloofelijk de onderlinge mededeeling en het spoedig voortstreven, verhoedt eenzijdigheid, dwaling, geestdwingelandij, en brengt, door voor en tegen spreken, door vereeniging der stemmen en ontdekkingen uit alle werelddeelen, de waarheid het beste aan den dag. Men kan met regt zeggen, dat het Ideaal van een *Commercium litterarium*, hetwelk onze voorvaders zich zoo veel moeite gaven door afzonderlijke briefwisseling te bereiken, nog nooit zulk eene trap van volkomenheid beklommen heeft, als tegenwoordig, door deze openlijke en te gelijk duizendvoudig gevoerde correspondentie. En daardoor is ook de *republikeinsche* inrigting (de éénige, die voor onze wetenschap nuttig is) het beste beveiligd. Men vergete slechts niet, dat republikeinen alleen door groote deugd bestaan kunnen, en dat het ook in de geleerde wereld iets waard is, een *eerlijk man* te zijn.

Wat zullen wij, ten slotte, van het leven en de werkzaamheden der Geneesheeren in hun beroep zeggen? Onmiskenbaar vindt men ook hier een streven naar het betere, een toenemend gevoel voor de hoogheid en waarde van het gewigtig beroep, eene zucht om handhaver van de hoogste gaven des Hemels en van de geheimen der Natuur te zijn, eene verachting dikwerf van de lage winzucht, meer belang voor de zaak dan voor het eigene *Ik*, meer algemeenen geest, meer wederzijdsche achting der ambgenooten voor elkander, en vereenigde zamenwerking. Bekrompene eigenbaat, geheimenkramerij, lasteren der ambgenooten trekken algemeene verachting tot zich. En inzonderheid schijnt het jeugdig geslacht steeds meer en meer met deze, der edele kunst alleenig waardige, gevoelens vervuld te zijn; zoodat de hoop gedurig nader treedt, dat het eindelijk algemeen erkend en beslist zal worden, dat slechts de *edele Mensch* een *goed Arts* zijn kan.

Eeuwige vrede is op dit benedenrond niet te verwachten. Ook is krijg, de drijfveer des menschelijken geslachts, gelijk zeker Dichter zegt, ook in de geestenwereld de drijfveer des geestes en der wetenschap. Maar het moet een strijden voor de zaak en voor de waarheid, niet voor den persoon en voor het eigenbelang zijn. En daarom is het zeer te bejammeren, dat nog onlangs weder vele schriften ons bewijzen geleverd hebben, dat de ware geleerde ook een man van [illegible]heid en goede zeden zijn moet, en dat de hooge stand des schrijvers (d. i. des openlijken redenaars) wordt onteerd, wanneer men dezen tot bevrediging van hartstogt en laag gevoel misbruikt.

(*Journal der Practischen Heilkunde.*)

HET ZWIJNENSPEL VAN TIVOLI.

De enkele naam van dit spel is reeds voldoende, om aan te wijzen, welk dier het voorwerp en tevens het slagtoffer daarvan is. Een zwijn, namelijk, wordt met allerlei bonte kleuren beschilderd, met linten versierd, en met een klokje om den hals behangen. Op hetzelve wordt alsdan jagt gemaakt, waarbij het doel is, om het dier te grijpen, op den grond te werpen, en dus vast te houden. Om echter deze poging den jagers ten uiterste moeijelijk te maken, worden deze van het gebruik der oogen en der voeten tevens beroofd; te welken einde elk hunner in een' nauwen linnen zak gestoken wordt, die geheel ondoorzigtig is, en boven op het hoofd met een' grooten knoop wordt vastgebonden, die tegelijk als helm dient tegen de slagen hunner makkers, die het bij geval treffen mogten. Twee gaten daarin dienen om de armen door te steken, welke daardoor het vrije gebruik behouden. Met stokken gewapend, zijn zij alsdan gereed den aanval te doen, zoodra het zwijn losgelaten wordt; waartoe deze vermomde jagers, op eenigen afstand van elkander, in eenen kring geplaatst zijn. Wanneer het klokje de aannadering van den buit doet kennen, ziet men, hoe zij zich allen in postuur stellen om op den vijand af te gaan, hetwelk echter, daar zij wegens de zaamvereenigde voeten niet gaan kunnen, in een gedurig springen, gelijk de kikkers, bestaat; ook verliezen zij door het geringe beletsel of den kleinsten stoot hun evenwigt. En wanneer zij elkander ontmoeten, trachten zij wederkeerig de een den anderen van het doel te verwijderen en op de kampplaats neder te werpen.

Intusschen tracht het knorrende beest, verschrikt door het gejuich, het lagchen en bravo roepen der omringende menigte, in een' zwaarmoedigen draf en in verschillende rigtingen, deze vreemde gedaanten, die zijne veiligheid bedreigen, te ontwijken. Den eenen ontwijkt het, maar gaat eenen anderen te gemoet, of loopt eenen derden omver, keert terug, en wil bij de aanschouwers veiligheid zoeken, van welke het echter vrij onzacht naar de kampplaats wordt teruggedreven, en zich daardoor op nieuws aan de vervolgingen dezer klopvechters ziet blootgesteld. Deze toch, uitgelokt door het bekoorlijk geluid van het klokje, verzamelen zich nu al huppelende rondom het beest, en trachten hetzelve met hunne stokken meester te worden. Deze stokken ontmoeten elkander menigwerf met felle slagen in de lucht, en glijden alsdan zeer onzacht op de schouders der lansbrekers af, terwijl zij eigenlijk den rug van den knorrende klokkenist treffen moesten.

De talrijke aanschouwers verzuimen niet, een luid geschater aan te heffen, zoo dikwerf zij zien, dat deze levende zakken, in hunne vrijwillige verblinding, met verbittering tegen elkander vechten, struikelen, in het zand omrollen, en niet dan met de uiterste moeite weder oprijzen, om den strijd op nieuws te beginnen. Deze bogten en wendingen vermeerderen niet weinig, wanneer zich het zwijn onder de strijders mengt, en ieder zich gereed maakt of om het te vangen, of om het den beslissende slag toe te brengen. Iets koddigers laat zich inderdaad bezwaarlijk uitvinden.

Dusdanig is dan de inrigting van het *Zwijnenspel*, of liever van het *Zwijnengevecht*, dat nog heden ten dage binnen de muren van het oude Tiber ondernomen wordt! Het arme dier wordt ten laatste de eigendom, desgenen, wien het gelukt is hetzelve te grijpen en in het stof neder te vellen. Gewoonlijk noodigt de overwinnaar zijne medekampers, en zelfs de regters in dezen wedstrijd, tot eenen grooten maaltijd uit, op welken ieder, bij gevulde glazen, de ontvangene slagen vergeet, en nu alles zwelgkracht in het werk stelt, om *het Gild der Wijngaardeniers van Tivoli*, welke deze feesten geven, bij zijnen ouden roem te handhaven.

STERKE AFKEER VAN DE VLEIERIJ ONDER DE GRIEKEN.

Gelijk wij gewoon zijn, ter betuiging onzer genegenheid, somtijds de verkleiningsnamen van zekere huisdieren te gebruiken, en hem of haar, die wij liefkozen, *mijn hondje, mijn paetje*, enz. te noemen, zoo is hetzelfde ook bij de *Grieken* in gebruik; doch de naam *mijn gansje*, is de éénige, waarmede men een schoon *Atheensch* meisje noemen mag; daar de gans alleen, van alle huisdieren, bij hen hoog geëerd wordt, om van dezelve eenen vleijenden naam te ontleenen, die bij ons, daarentegen, voor een' spot, zoo niet voor een' schimpnaam geldt; want ook zij houden, even gelijk hunne voorvaderen, overdreven' lof voor hoogst gevaarlijk.

DODWELL was de eerste, die, op zijne reis naar *Korfu*, dit waarnam. Hij teekende een landschap in de nabijheid eener hut, in welke hij vriendelijk genoodigd, en op wijn en vruchten onthaald werd. Twee ongemeen schoone kinderen, beide zoons van den bewoner, speelden voor de hut; en, om den ouderen eenig genoegen te geven, was hij niet karig in lofspraken op deze kinderen. Toen hij echter eenige malen zijne bewondering over deze kinderen geuit had, werd eene oude vrouw, zoo onrustig, dat zij opstond, de kinderen naar zich toe trok, en met onstuimigheid van DODWELL eischte, dat hij de kinderen zou in het aangezigt spuwen. Dit verzoek kwam den reiziger zoo vreemd voor, dat hij begon te denken, of ook misschien de goede vrouw bazelde. Doch haar verzoek werd terstond door den vader en de moeder met zoo veel ernst ondersteund, dat hij zich daarvan niet scheen te kunnen ontslaan, en voldeed, zoo voegzaam als het slechts eenigzins geschieden kon, daaraan. Doch hiermede waren deze bijgeloovige landlieden in geenen deele tevreden; maar de ouders voegden daarbij nog de volgende walgelijke handeling, de moeder vermengde, namelijk, wat stof van den grond met de olie eener lamp, en besmeerde daarmede het voorhoofd der kinderen. Hierop scheidden zij als goede vrienden van elkander; doch de ouders verzochten wel ernstig, dat hij toch nooit weêr zoo veel moois van hunne kinderen zeggen zouden.

(*Vaderl. Letteroefeningen.*)

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

De Engelsche Schoener *Eliza*, Kapt. DEMITRE, van *Berbice*.

De Noord-Amerik. Schoener *la Fayette*, Kapt. M. A. PARROT, [illegible] van *Cayenne*.

UITGEKLAARD.

Het Schip *de Jonge Willem*, Kapitein G. VAN MEADEVOORT; lading: 365 vaten Suiker en 75 balen schoone Katoen; Passagiers: den WelEd. Gestr. Heer M. A. THURKUM, Echtgenoote en zijne Kinderen, en de jonge Juffrouw DE VEER.

Het Schip *de Faam*, Kapitein I. ANDRESSEN, lading: 305 vaten Suiker en 76 balen schoone Katoen; Passagiers: den WelEd. Gestr. Heer Mr. C. A. MARCHANT en Echtgenoot, en den WelEd. Heer J. P. L. WALMANN.

Beide naar *Amsterdam*.

Het Noord-Amerik. Schip *Restitution*, Kapt. R. C. STANWOOD, naar *Gloucester*, lading: [illegible] vaten Melassie.

Gedrukt te Paramaribo, bij de Erven J. BRIEL.